

ERDÉLYI LAPOK

3 Lei

T. „Otthon” Irók és Hír: HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9.

Főszerkesztő:
dr Paál Arpád

KERESZTENY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 63 (1210) sz. * Kedd, 1936 március 17

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Gyárfás Elemér beszéde a Magyar Párt gheorgheni közgyűlésén

A ma életkora delén lévő nemzedéknek talán egyetlen tagja vagyok, aki a magyar uralom alatt rendszeresen foglalkoztam a román néppel s igyekeztem ennek nyelvét, multját és törekvéseit alaposan megismerni. Kötelességemnek éreztem tehát, hogy mielőtt a Romániához csatolt magyarság kilépett volna a román közélet küzdőporondjára, *Erdélyi Problémák* című könyvemben megjelöljem azt a helyet, melyet itt elfoglalhatunk anélkül, hogy magyar fajiságunkat és kulturánkat megtagadjunk, vagy román oldalon ellenérzéseket ébresztésünk.

E könyvemben rámutattam bérces kis Erdélyünk különleges földrajzi helyzetére s a velünk szomszédos összefüggő tömböt alkotó két alföldi néphez való viszonyára. Ismertettem az itt lakó népek elhelyezkedési viszonyait s törekvéseit, melyek csak mesterségesen fordíthatók egymással szembe. Mindezekből levontam azt a tanulságot, hogy Erdély földjén csak súlyos szenvedések árán érvényesülhetnek azok a kizárólagos nemzeti törekvések, melyek alföldi népek sajátosságai s amelyeket ma, a nemzeti *totalitás* jelszava alatt szoktak összefoglalni s kiemelttem, hogy Erdélynek s benne az erdélyi magyarságnak az a nagy, történelmi hivatása, hogy összekötő kapocs legyen az egymásra utalt román és magyar népfaj között.

Könyvem csak egyéni elgondolásomat fejezte ki ugyan, lényegében azonban az ott megjelölt úton haladt a mi Magyar Pártunk politikája a parlamenti aktivitás óta.

Rendületlenül sikraszálltunk minden törekvés ellen, mely a két nép egymáshoz való viszonyát rontotta, egymás iránti érzéseit mérgezte és erőink megfeszítésével hoztuk előlérbe s igyekeztünk érvényesíteni mindazt, ami a kölcsönös megértést, megbecsülést és szeretetet szolgálhatta.

Tettük mindezt azért, mert meggyőződésünk, hogy csak úgy lehet népünk e földön nyugodt és boldog, ha e két nép megérti egymást.

Az a *szélsőséges sovinizmus*, melynek szócsöve az *Universul* és a *Curentul*, amelynek Anghelescu és Ghibu voltak eddig az exponensei, a kedvező világáramlat hatása alatt magával ragadott két erdélyi származású politikust: Vaidát és Gogát is s ma már az u. n. „román front” szemben áll jogos és törvényes igényeinkkel a közélet minden vonalán.

Ugyanakkor azonban semmit sem veszített erejéből, sőt újabban láthatóan megerősödött az a *másik világáramlat* is, mely nemzeti érzésről és törekvésekről épp oly kevésbé akar tudni, mint Istenről és vallásról s amely *osztályérdekek* előtérbehelyezésével igyekszik a nehéz sorssal küzdő társadalmi osztályokat megnyerni és saját természetes vezetőik ellen harcba indítani.

Mindaddig, amíg épen és érintetlenül áll politikai egységünk és védőfalainak körülfogja minden oldalról népünket, ez a páncél, a két oldalról jövő óriási nyomás dacára, meg tudja évni népünket.

Ezért értenek egyet mindkét oldalon a Magyar Párt ellen intézett támadásokban.

Pál Gábor képviselőtársam, kit fájdalmas

ok tart ma távol tőlünk, az önök nyilvánossága előtt akarta e vádak alaptalanságát tételenként kimutatni.

Minket, székelyeket Budapest nem kényeztetett el az alatt az 50 év alatt sem, 1867-től 1918-ig, amíg onnan intézték sorsunkat. Emlékeztünk még, hogy törték össze az ősrégi székely székely autonómiáját, hogy építették meg a vasúti hálózatot a székelylakták megyék oldalra szorításával s emlékeztünk az 1916 évi meneküléskor elkövetett súlyos hibákra is.

Mindezek dacára megmaradtunk erős magyaroknak, mert mi magyarok voltunk akkor is, mikor Pesten és Budán még csak németül beszéltek s Isten segítségével magyarok maradtunk továbbra is.

Értsék meg végre mindenütt: itt vagyunk, másfélmillió magyar Erdély szívében. Nem vagyunk kaphatók semmiféle kalandra. Elni akarunk a magunk földjén, a magunk nyelvén, a magunk erkölcsi szerint. Nem vállaljuk sem a pofozóember, sem az ajtómozgó szorított keblemellen rokon szerepét. Budapestről Bucu-

restabe és fordítva, rajtunk keresztül vezet az ut. Szívesen segítünk annak, aki ezen az úton becsületes szándékkal járni akar, azonban, hangtalanul nem tűrhetjük, hogy egymással szembenálló magyarországi irányzatok a mi nehéz sorsunkat belevonják belső harcaikba s köztünk visszavonásokat s ellentéteket keltsenek.

Ha kezet akarnak fogni Bucurestivel, mi örülünk ennek leginkább, mert ha ez fizsiaz szándékkal történik, a mi sorsunkat is enyhíteni fogja. Annak a hidnak azonban, amit egyesek építeni akarnak, csak mi lehetünk a támasztó pillére.

Ezt ma már érzik Bucurestiben is a szélesebb látókörű politikusok. A közeli napokban hangzott el Gafencu volt miniszter rendkívül érdekes előadása, melyben kimutatta, hogy amiként pár év alatt bizonyos mértékben ki lehetett egyenlíteni Romániának Oroszországgal fennálló ellentéteit, ugyanúgy meg lehet oldani jóakarattal a magyar kérdést is s közös érdek, hogy ez meg is oldassék. S hozzáfűzte Gafencu, hogy e megoldásnál értékes segítő társ s a későbbiekben szoros összekötő kapocs lehet *Románia másfélmillió magyar kisebbsége*.

Sziből kívánjuk, ezt minél világosabban felismerjék és minél erősebben átérzzék mindkét oldalon s itt és amott végre meglássák, hogy mi nem utbanálló, kellemetlen akadály, hanem olyan öntudatos erőtelnyező vagyunk, kik záloga lehetünk mindkét nép jövő boldogulásának.

Fegyverbe szólította az olasz hadvezetőség az 1915. évi korosztály 260 ezer emberét

Hatalmas támadásra készül Abessziniában az olasz hadvezetőség

Londonból jelentik: A Reuter haditudósítója jelenti Aszmarából, hogy az olasz haderő 230 mérföld széles arcvonalon újabb hatalmas támadást kezdett, hogy még az esős idő beállta előtt minél nagyobb területeket foglaljon el.

Dzsibutiból jelentik: Addis-Abeabából érkező hírek szerint a somáli-arcvonalon megkezdett élénk olasz tevékenység komoly aggályokat kelt abesszin katonai körökben. Ezért *Nasibu* máris elrendelte, hogy a polgári lakosság sürgősen ürítse ki Harrart és Djijigát.

Romából jelentik: Az olasz hadvezetőség ma fegyver alá hívta az 1915. korosztály 260 ezer hadköteles emberét.

Az elmúlt napokban a négy információt kért az idegen protektorátus alá helyezett államfő jogi és anyagi helyzetéről. A négy emelésekből azt következtetik, hogy a császár menteni óhajtván a menthetőket, olasz protektorátus alatt szeretné országát egységét helyreállítani.

Benzinnel bekente magát egy 74 éves asszony és halálra égett

Satu-Mare. Saját tud. *Tolmács Józsefné* 74 éves munkásasszony lábfejében szenvedett s ezen *benzines bedörzsöléssel akart segíteni*. Szombat délelőtt félliter benzint vásárolt s azzal kente be mindkét lábát, majd a *kályha mellé állott*, hogy hamarabb száradjon meg.

Egy *kipattanó szikra* azonban me-

gyújtotta a benzint s a szerencsétlen asszony hatalmas lánggal égni kezdett.

Tűzet fogott a ruhája is s az elősiető szomszédok csak nagynehezen tudták a lángokat elfojtani. A mentők *életveszélyes állapotban* szállították kórházba.

Maniu Gyula külföldről hazajövet, hirlapi beszélgetést folytatott a külpolitikai helyzetéről

Súlyos következményének látja a német lépést
Inkább elfogadhatónak tartja Németország és Ausztria csatlakozását, mint a Habsburgok visszatérését

Bucuresti. Saját tud. Maniu Gyula Bécsből hazérkezve, utközben érdekes sajtóbeszélgetést folytatott a *Dimineața* munkatársával. A külpolitikai helyzetéről a következőket mondotta:

— Németország eljára elítélendő. Nem kételkedem, hogy Anglia és végül Itália is, meg fogjuk győzni arról, hogy Franciaország mellé kell állaniuk. Az egész nemzetközi jogrendszer válságos napjait éli és ha Németország álláspontja diadalmas marad, ennek végzetes erkölcsi következményei lehetnek.

— A legközelebbi következménye az Anshluss lesz, amit ezek után nem lehet többé megakadályozni, mert semmiféle utólagos megegyezés nem tüntetheti el a német köztudatból a hitet, hogy ha Franciaország és a locarnói egyezmény aláírói nem tudták megakadályozni azt a lépést, amely közvetlenül érinti Franciaországot, annál kevésbé akadályozhatják meg majd Németország egy olyan eljárását, amely más államot érint.

— Továbbra is kitartok az én felfogásom mellett — folytatta Maniu, — hogy a dunai államok jólétének és nyugalmanak megvalósítására egyetlen megoldás: a *dunai konföderáció létesítése*, amelyhez csatlakoznának más országok is, nagy vámoniót, valutáris uniót és egységes közlekedési intézkedéseket teremtve. Kétségtelen, hogy a mai súlyos nemzetközi helyzetben nehéz lesz megoldani ezt.

Magyarok! Olvassátok és terjesztétek a legérdekesebb magyar lapot az **Erdélyi Lapok**.

Nyilatkozott még Maniu a Habsburgkérdésről is.

— Noha, — mondotta, — ellene vagyok az Anshlussnak, mégis inkább az Anshluss, mint a Habsburgok trónraültetése.

Az Anshlusste mégis igazolhatja a nemzeti eszme, de a Habsburgok trónralépését nem igazolja semmi.

Kijelentette még Maniu, hogy Németország

Róma lelke*

A Kolosseum valójában nem az, aminőnek a forgalomban levő látképek ábrázolják. Képekre ezek a méretek és kötőmegek nem is vetíthetők. Ugy hatnak rajzban, mint a gizahi piramis egy gyufaskatulyán. A valóságban? Rettenetes, beszédés hirdetője a Kolosseum annak a szörnyű hatalomnak, amelyet a régi, pogány Róma jelentett. Borzalmas temploma a kéjnek, az elaljasult tömegek ösztönének, a kegyetlen gyönyörkeresésnek. Ezek a szinte levégőbeveszően magas páholy- és karzatsorok, amelyeken egykor 80 ezrenyi tömeg szeme itta a kicsorgó embervér látványának perverz gyönyörét! Óriási mérföldjelzője a történelemnek: egy országnak, amelyet farkastejen nevelt alapítói összetereztet rablókiból és gyilkosokból nevelték az ókor legrettegettebb s legelőkelőbb nemzetévé. Ide folyt össze minden, amit Azsia, Afrika s Európa nyújtott: arany, márvány, asszony, rabszolga, tudás és művészet. Itt élt fel egy világ kincseit. S itt fordították neki: négyszáz éves világtiprásban kiacélosodott impériumuk minden szorító erőszakát és fortélyát a Keletről jött ifjú kereszténységnek.

* Részlet Bangha Béla S. J. Róma lelke című most megjelent és nagy szenzációt keltő munkájából.

magatartása súlyosan érinti Romániát is, mert veszélyezteti a világkéket.

A német lapok felróják, hogy Flandin nem tud válaszolni a szovjetek valószínűsítésére miatt emelt kifogásra.

Berlinből jelentik: A német lapok hosszasan foglalkoznak a Népszövetség szombati tanácsülésével. A „*Völkischer Beobachter*” szerint a legjobb igyekezettel sem lehet azt állítani, hogy a francia külügyminiszter azt érvelesekkel igyekezett volna a francia magatartást megvilágítani.

Családtunk abban a várokozásunkban, — mondja a lap, — hogy Flandin a német részről felsorakoztatott, figyelmen kívül nem hagyható érvelésekre is ráér.

— Sajnálatosan egyszer sem vette a fáradságot, hogy a párizsi szövetségi politika végzetes következményeire is kitérjen, ami szűzök allentében áll a locarnói békeegyezménnyel.

A *Berliner Börsenzeitung* szerint a Rajnavidék megszállása valóban csak jelképesnek tekinthető, ha összehasonlítjuk azokkal a csapatállításokkal, amelyek francia oldalról folyamatosan vannak.

Göring porosz miniszterelnök nyilatkozott a helyzetről.

Berlinből jelentik: Göring tábornok, porosz miniszterelnök vasárnap este Potsdamban beszédet mondott.

— Németország — úgymond — három év előtt még más hatalmak játéklabdája volt. Most olyan világhatalom, mellyel mindenkinek szólni kell. Elég bátrak voltunk, hogy nagy tétben játszunk. De a történelem azt mutatja, hogy tétet nélkül nem lehet eredményt elérni. Történelmi jelentőségű elhatározást nem vihet véghez pártokon felépült parlament. Történelmi lépésre csak arra elhivatott férfiak képesek. Ezért kapcsolunk ki politikai életünkben a pártokat.

A Kolosseum nézőterének vagy egyharmada fel van fedve s az ember borzadva nézi azt a romjaiban is rettentő alvilágot, amely itt a színpad alatt elterült. Egymás alatt két emeletnyire üregek, börtönök, hosszú, keskeny folyosók egész labirintusa; emitt a keresztények s egyéb haláraitétek ergasztulomai, ott a vadállatok ketrecek, amott a szűk emelőszerkezetek kökeretei, amelyek a vadállatokat alulról az arénára emelték. Itt a föld alatt készültek utolsó útjukra férfiak és nők tízezrei; pápák, püspökök, szűzek, világiak; innen indultak a mártírumbá, Krisztus elé, miután néha heteken át hallhatták koromsötét börtönükben az előttük kivégzettek halálsikoltásait a fejük fölött s éjszakai szenderegésükbe is belebődült a vadállatok ordítása, amelyeket a szomszéd üregekben az ő kivégzésükre éhezettek. Ömlött a vér az arénán éjjel és nappal s ha ugyan-ezek a téglaboltokon átszivároghatott volna a nedvesség, a mélységben győtrődő vértanujelöltek tanakodhattak volna azon, hogy a közejük hulló cseppek egy-egy utánczott tengeri ütközet vizének cseppjei-e, vagy hitvallásaik testből ömlöttek-e? A tömeg pedig, a császár és lakájlelkű udvarosai, a lovagok, a tisztek, a matrónák, a Vesztia-szűzek, a tömeg, a nép, a demokrácia, a szent és csalhatatlan többség ott üvöltött a percekint lebukó egy-egy újabb áldozat vesztén, habzott az ajka s karjait dobálta a kéjben s csodálkozott volna, ha valaki bűn-

A londoni politika szilárdan kitart a németek és franciák közötti közvetítés szerepében.

Londonból jelentik: A vasárnap reggel angol lapok hangoztatják, hogy bár angol részről nem tartják könnyűnek a német-francia ellentétek összeegyeztetését, de mégis lehetségesnek tartják. Anglia fenn akarja tartani a békét azon az alapon, hogy nem enged hozzányulni Franciaország és Belgium határaihoz, de Németországot is hozzá akarja juttatni a jogegyenlőséghez és meg akarja adni neki azt a lehetőséget, hogy szabadon biztosítsa saját területének megvédelmezését.

A Londonban összegyűlt népszövetségi kiküldöttek még vasárnap este is hangoztatták, hogy a válság nem mozdult el arról a pontról, amelyen szombat délután maradt. A tanácsülés utáni híresztelések, találgatások és föltételek között szilárdan áll az a tény, hogy Anglia továbbra is meg akar maradni a becsületes alkusz közvetítő szerepében és folytatni kívánja erőfeszítéseit a békés megoldás érdekében. Szilárdan áll az a tény is, hogy Anglia igyekszik a francia kormányt rávenni, adja fel a tisztán jogi és politikai szempontból kialakult nézetét és Hitler javaslatai alapján kíséreljék meg a válságból való kivezető utat megtalálni.

Mégis fizeti a kincstár a bérkülönbözöket

Az 1934-35. és az 1935 május-novemberi bérkülönbözöket a kifizetést a pénzügyi kormány a háztulajdonosoknak és ezek szervezeteinek minden keresési és követelési dacára mindeztideig megtagadta, de azt ezeket az 1934-35. és az 1935-36. évi költségvetésekbe fel sem vette. Legutóbb a háztulajdonosok az Országos Központ kezdeményezésére az új notifikációk ezreit nyújtották be a pénzügyminiszterhez és követelték a fizetetlen követeléseknek az 1936 április 1-i új költségvetésbe felvételét.

Ebből az akcióból az oradeai Háztulajdonosi Szövetség is bőven kivette részét, amely nyíban a notifikációk százait küldötte fel a központhoz, azoknak a pénzügyminiszter részére kikézbítését végett.

Most értesítette a központ az itteni szövetséget, hogy ez az akció teljes sikerre vezetett, mert a pénzügyi kormány a fizetetlen bérkülönbözöket a notifikációk folytán az új költségvetésbe felvette és ezeket készpénzben fizetni fogja. Akik a bejelentéseket eddig elmulasztották, ezeket még e hó 25-ikéig pótolhatják. A változott helyzetnek tudható be, hogy pár nap óta nagy keresletnek örvendenek a kincstári bérkülönbözöket.

nek tartja vala az örvendezést az embertárs vére ömlésén.

Van-e még hely a világon, ahol ennyi könny és vér folyt, ahol ennyi rémület s ennyi irgalom nélkül való kegyetlenség terpeszkedett? Volt-e önteltebb, ellentmondást nem tűrőbb hatalom valaha, mint a római impérium, az önzésnek és erőszaknak ez a világot igábszorító démonja, amelynél az érdek volt az egyetlen jogforrás és a siker az egyetlen erkölcsi zsindormérték? És a történelem igazságszolgáltatása, amit mi naív klerikálisok úgy is nevezünk, hogy isteni gondviselés, mégis ledöntötte ezt az agyaglabon álló ércokolosszust. A Kolosseum biborszönyeges páholyainak habilitái végre mégis kiejtették kezükből az impériumot. A triumfátorok, akik a félvilág ártatlan, szabadságukat védő királyait költözték diadalszekerük elé, végre egymást gyilkolták le. A kincsek közt dözsölő felséges nép vére magában rothadt meg s ugyanazok a barbárok rombolták szét Oróma márványos csarnokait, akiknek legjobbjait északadokon át kergették maguk előtt a Via Sacrán szegyenbe s halálba a gögös triumfátorok.

Róma „ledől s rabigába görnyedt”. Ledöntötték nem utolsó helyen azok a kádusok, papok és rabszolgák, akiket Róma a vadállatok elé dobolt a gyűlölt Krisztus nevéért... Szarvedők, ide jöjjetek bizodalmat tanulni, itt hallgassátok a *Magistra Vitae* nagy szavát a hó fel,

Németország válaszolt a Népszövetség meghívójára

Elfogadta a meghívást azzal a föltétellel, hogy Hitler kancellár békeajánlatait is tárgyalják

Londonból jelentik: A francia Havas hírszolgálati iroda londoni jelentése szerint vasárnap este alnyújtották a Népszövetség főtákarának, Avenolnak Németország választ arra a meghívásra, amelyet a népszövetségi tanács hozzája intézett. Ez a meghívás arra vonatkozik, hogy Németország küldje el képviselőjét a tanács hétfőre kitűzött ülésére.

A német válasz *német nyelven van írva* és kijelenti, hogy Németország két feltétel mellett fogadja el a meghívást. Ezek:

1. Németország egyenlő jogokat élvez.
2. Hitler javaslatai teljes egészükben kerüljenek tárgyalás alá.

(Ezek a javaslatok — mint emlékeztetés — a következők:

Huszonöt évre szóló megnevezési szerződés, mely biztosítja Franciaország, Belgium és esetleg Hollandia területi épségét.

Légi egyezmény Németország, Anglia és Franciaország között.

Megnevezési egyezmény a Németországgal szomszédos államokkal, köztük Litvániával, Ausztriával és Csehszlovákiával is.

Németország felségjogának elismerése és érvényesítése az egész birodalom területén, a Rajnvidéket is beleértve.

Németország visszatérése a Népszövetségbe azzal a feltétellel, hogy az alapokmányt különválasztják a versaillesi szerződéstől és alkalmas időben a gyarmatok kérdése is újabb megvizsgálás alá kerül.)

A locarnoi szerződés ügye nem szakítható külön az új egyezményekre tett javaslatoktól

A német válasz szövegét vasárnap este fél 11 órakor tették közzé. A válasz a következőket tartalmazza:

— Megkaptuk március 14-én kelt táviratát, melyben közli, hogy a Népszövetség tanácsa meghívja a német kormányt, vegyen részt a francia és belga kormány által előterjesztett kérdések megvitatásában. A német kormány elvben hajlandó arra, hogy a Tanács meghívását elfogadja. Abból az előfeltételből indul ki, hogy

képviselője a megbeszélésen és a határozathozatalnál a többi tanácstaggal együtt a legteljesebb egyenjogúságot

Figyelem! Hálásak lennénk, ha meg-erősítenék ezt a nézetünket.

— Ezenkívül a német kormánynak utalnia kell a következő alapvető tényekre.

— Az az eljárásunk, mely a francia és belga kormánynak okot szolgáltatott a népszövetségi tanács összehívására, nem merül ki a német felségjog helyreállításában, hanem kapcsolatban áll azokkal a konkrét és részletes javaslatokkal, amelyeket az európai béke új megszervezésére tettünk.

— A német kormány politikai akcióját olyan egésznek tekinti, melynek részeit nem lehet egymástól elválasztani. Eppen ezért Németország csak akkor vehet részt a tanácskozásban, ha bizonyos lehet abban, hogy a szóba jövő hatalmak hajlandók tárgyalni javaslatairól.

— A német kormány ebből a célból az angol kormánnyal lép összeköttetésbe, melynek vezetése alatt a locarnoi szerződésben érdekelt hatalmak Londonban tanácskozásra ültek össze.

Az angolok nehéznek tartják a választ. Flandin visszautasítja

Londonból jelentik: Félhivatalos angol körökben csalódástkeltőnek mondják a német választ. A brit kormány hétfőn délelőtt összeült, hogy a választ tanulmányozza.

Angol diplomáciai körökben máris megállapítják, hogy ha a német álláspontra vonatkozó vitában az egyenjogúság elismerését nem is látják lehetetlennek, nehéz lesz elfogadni a második feltételt.

Mint Berlinből jelentik, vasárnap a német fővárosból senki se utazott el azzal a megbízatással, hogy Londonban a Népszövetség ülésén Németországot képviselje. Amennyiben a

Gerely Jolán:

Hivatás vagy robot

(A dolgozó leány)

Ara 110 lei és nortó.

Kapható könyvosztályunkban

hol lefelé forduló küllőről. Itt tanuljatok szerenységet ti is, gögös urai a földnek! De főleg itt tanulj hitet, hívó s szégyenkezést, hitetlen!

A Kolosseum este legszebb és — legstílusosabb. Hiszen a kolosseumi játékok is jó részt este folytak, holdfény vagy fáklyák mellett. Holdfényben különösen is kísérteties ez a roppant köalkotás. Ilyenkor mintha a kivégzett százerek arnyai suhannának végig a sokemeletes köüllések végtelen sorain; mintha alulról, az arénáról, még egyre sírna a mézár-székre szánt gladiátorok szomorúan hazug köszöntése: „Üdvözlégy, cézár; a halálba indulók köszöntenek!” s zengene a keresztrefeszített, kerékbevert vagy tigrisek elé vetett keresztények utolsó, önerősítő imája: „Christe! eleison!” A Golgota naptalan csendje, sötét méltósága ülepedik ilyenkor este a Flaviusok sárga, kísérteties kórszínházára, de ebből a csendből és sötétségből máris kivillámlik a közeledő feltámadás hajnalfénye. A feltámadás, mely azóta régen el is közelgett...

Emellett a villámfény mellett majdnem lepleztem a fátyolozott arcot. A véráztatta közbökből között Róma lelke egészen közelről közeledett velem. Ez volna az? kérdeztem. A vértanúság végső diadalának Krisztushirdette bizonyossága? Ez Róma titka?

Nem, még ez sem. Legalább még ez sem egészen az. Keresni kell tovább; valami olyanban, ami mindent kifejez és mindent megértet;

mindent, ami pápaság és vértanúság és láng és hit, és csodálatos, halhatatlan nagyság, és szép, mint semmi más a világon.

Egy este aztán, mikor alig gondoltam rá, megtaláltam Róma lelkét. Egy elhagyott téren találkoztam vele. A titokzatos árny hirtelen mellém suhant s egy pillanatra felvetette fátyolát. S amióta igazi arcát, ha egy percére is, megláttam, most már e sokitkú arcnak meg tudom érteni minden egyes vonását.

— Shall we have a walk in medieval Rome? — szólított meg egy délután szobaszomszédom a Collegio Germanico-Ungaricóban. Velem egykorú, mexikói rendtársam, Mariano Cuevas, akivel már többször jártam Róma nevezetességeit. Félóra mulva ott bolyongtunk ismét Róma omladékos külvárosában. Társam hivatásos történész, aki a mexikói egyháztörténelemre vonatkozó kutatásai révén fiatalon lett a madridi és mexikói tudományos akadémiák tagja. A mellett elég régi római lakos is, azaz elég jó „romanista” (mert Rómát ismerem, „romanistának” lenni, külön tudomány.) Nem megvetendő szerencse tehát, ha valakit ilyen ember kalauzol Rómában; mindenesetre többet ér, mint a nyomtatott vagy kétlábú csicszerónék bugyborékoló szellemtelensége. Társam különösen a középkori Rómát kedveli s nagy méltánytalanságnak tartja, ha valaki csak az ó- vagy újkori Rómában talál figyelemreméltót. Fáradságtalanul vezetett körül-köre, templom-

német válasz föltételeit elfogadják, úgy egyelőre Hoesch londoni német nagykövet fog Németország megbízottjaként megjelenni.

Londonból jelentik: Flandin francia külügyminiszter még vasárnap este a következőket mondotta az újságíróknak:

— Nem ismerem még a német válasz szövegét, de közölték velem, hogy az két lényeges feltételt tartalmaz. A második feltétel, mely a szerződéssértésnek a német javaslatokkal való együttes tárgyalásáról szól, elfogadhatatlan. Azért jöttem Londonba, hogy megállapíthassam a német részről történt szerződésszegést, nem azért, hogy Németországgal tárgyaljak. Ha másként alakulna a helyzet, akkor inkább visszatérek Párizsba és lemondok arról, hogy Franciaországot a Népszövetség előtt képviseljem.

A francia hadügyi bizottság elégedett a határmeneti erődök készenlétével

Párizsból jelentik: A francia-német határvidékről vasárnap visszaérkezett Párizsba a kaunara hadügyi bizottságának küldöttsége, mely a helyszínen vizsgálta meg az erődítmény-övezetet. A küldöttség tagjai kijelentették, hogy a látottak minden tekintetben kielégítőek.

Gamelni tábornok, vezérkari főnök Strassburgban, a francia emlékbizottság közgyűlésén beszédet mondott.

— Sem természetünk, — mondotta többek között, — sem hagyományaink nem olyanok, hogy bármikor is kihívók lettünk volna. De egyetlen francia sem tartozhat ama gyávák közé, akikről Larochehoucault azt mondotta, hogy: „inkább hagyják magukat leölni, csak, hogy ne kelljen védekezniük.”

A német békeszerződés angol aláírója szót emelt Németország mellett

Londonból jelentik: Barnes, aki tagja volt az angol háborús kormánynak és aláírta a versaillesi szerződést, vasárnap Brightonban nagy beszédet mondott. A békeszerződések történetéről szólva, előadta, hogy a versaillesi szerződés súlyosan bánt el a németekkel. Arra kényszerítették ezen az uton Németországot, — mondotta a volt angol miniszter, — hogy leszereljen. Amikor Németország ez ellen tiltakozott, akkor maga Clemenceau is biztosította, hogy ez csak a kezdet lesz és utána a többi hatalmak is leszerelnek. Ezzel szemben Franciaország és a szövetségesek felfegyverkeztek és legutóbb Anglia is követte példájukat.

— Mit éreztünk volna mi, angolok, ha minket is így becsaptak volna? Felháborodtunk volna. Ezt tette most Németország is: felháborodott!

ről-templomra, térről-térre: nem győzte magyarázni a görög mozaikok és hűsvéti gyertyatartók korát a valóban túlképzésű méltatott középkori építményekben: a S. Maria sopra Minervában, a S. Maria in Cosmedinben, a S. Marie in Trasteverében.

Kérésemre elvezetett a S. Stefano Rotondóba is a Caelius-hegyen, amelyet mi magyarok bizonyos fokig nemzeti templomunknak szereltünk tekinteni. Az óriási, ezeréves, elhanyagolt boltívek alatt bagoly röpködött; a fehér kőfalakról primitív kísértetieséggel néztek le ránk a naiv rajzolású régi vértanújelenetek. A templom körül, bekerített zöldes kertben lakik a custode, a sekrestyés; éppen öngyűsége miatt, mikor arra jöttünk s emez, hogy elfordítsa figyelmét a házi perpatvarról, ránk terelte a közös háztartási haragot, hogy nem sietünk borralalót adni azért, hogy kérdésünkre, nyitva van-e a templom, igen-nel felelt. Az után gyermekek játszottak, göndörfürtű, piros kis taliánok, kikre egy nagyobbacska lány vigyázott, aki, mint kényeskedő mozdulatai elárulták, fejlődő bajainak ébredő tudatában élhette s a porban guruló kisebbek fölött époly trélező, jövőbe vágyó szemmel nézett el, mint bármely más ábrándozó kislány Pesten, vagy Rómában, vagy Helgoland szigetén... Ime, az örök jelen és az örök jövő...

(Folyt. köv.)

Két újabb kiütéses tifusz- megbetegedés Săcueniben

Saját tud. A járványról közölt legutóbbi híradásunkban jeleztük, hogy március 1-je óta újabb megbetegedés nem történt s így ha 14 napon belül újabb beteg nem lesz, a járványt rövidesen megszüntté nyilvánítják. Ez a remény — sajnos — nem vált valóra, mert éppen a tizennegyedik napon két újabb megbetegedést állapítottak meg s a betegeket azonnal beszállították a barakkórházba. Itt említjük

meg, hogy az első beteg, Zámbo Béláné, akin az oradeai kórházban állapították meg a szörnyű betegséget, gyógyultan hazaérkezett. Itthon a cigánytelepen azonban nem a legkellémesebb fogadtatásban volt része, mert ő hozta s terjesztette el a kiütéses tifuszt és mert Oradeán nem vágták le a haját. A békesség kedvéért végre is levágtatták a haját a hatósági orvosok. Az újabb megbetegedések aggodalmat keltettek.

Magyar Párt közleményei

A Magyar Párt felhívása a községi választásokra vonatkozólag

A Biharmegyei Magyar Párt elnöksége a lapokban meghirdetett községi választásokra való tekintettel tudomására adja a megye magyar lakosságának, hogy a párt intézőbizottságának határozata szerint azokban a falvakban, ahol lakosság többsége magyar, a lakosság önálló listával vesz részt a községi választásokon. Azokban a községekben, ahol vegyes lakosság van, a pártvezetőség nem zárkózik el egy méltányos alapon nyugvó közös lista beadása előtt, ez esetben azonban a helyi pártvezetőség köteles esetről-esetre kikérni a megyei pártelnökség véleményét és hozzájárulását. Ezt azzal hozza az érdekeltek tudomására, hogy amennyiben illetéktelen személyek ebben a kérdésben a lakosságnak ajánlatot tennének, úgy velük szemben a helyi pártvezetőségek tartásuk magukat a ténnyekhez követhető eljárásához.

Az oradeai Magyar Párt elnökei a prefektusnál

A Biharmegyei és az Oradeai Magyar Párt részéről megjelentek dr. Bancila prefektusnál dr. Markovits Manó és dr. Soós István elnökök és közölték a prefektussal, hogy azokon a politikai gyűléseken, amelyekre szabályszerűen engedélyt kértek és amelyekben a párt kiküldöttjei a párt egysége érdekében és a közigazgatási választásokra való tekintettel tartottak teljesen lojális hangú és a megértés jegyében beszédeket, a megjelent hatósági közegek a beszédek teljes elferdítésével olyan kijelentéseket impuáltak a szónokoknak, amelyeket azok sohasem tettek, s amely körülmény folytán hivatalos vizsgálat is indult meg a párt vezetősége és szónokai ellen. A megjelent pártvezetők tiltakoztak ez ellen és kérték a prefektust, hogy ezt a jövőben akadályozza meg és egyben arra is kérték, hogy az ilyen pártgyűlésekre küldjön ki a prefectura egy tisztviselőt, vagy pedig maga a főszolgabíró személyesen vegyen részt azokon, hogy ezáltal hasonló incidensek és inszINUÁCIÓK megszűnjenek.

A prefektus teljes jóindulattal hallgatta meg a Magyar Párt elnökeit és megígérte, hogy a jövőben minden esetben a főszolgabíró személyesen fogja delegálni és az eddigi eseteket bevizsgálja. A Magyar Párt elnökei köszönettel vették tudomásul a prefektus megérő intézkedését.

Menhívó. A Szent László Menedékház Egyesület 1936. évi közgyűlését március hó 22-én délután 5 órakor tartja meg az egyesület székházában (Str. Brătianu No. 7), amelyre a tagokat ezúton hívja meg. Táragsorozat: 1. Az 1935. évi zárszámadás és mérleg, valamint a kapcsolatos felmentvény tárgyában határozathozatal. 2. Az 1936. évre szóló költségvetésirányzat. 3. Az elnök alelnök, igazgatóválasztmány és felügyelő bizottság választása 3 évi időtartamra. 4. Esetleges indítványok. Amennyiben a tagok határozatképes számban meg nem jelennek, akkor a közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül március hó 29-én délután 5 órakor lesz megtartva. Elnökség.

Kedden este épitőpáros gyűlés az ipartestület helyiségében.

Kulturregyesületi közgyűlés. Még az elmúlt év folyamán alakult meg Oradeán az „Asociatiunea Stiintifice” néven az a tudományos egyesület, amely öt szakosztállyal különböző irányokban akar kifejezni munkásságát, oly módon, hogy az egyes szakok keretében tartozó tárgyakból gyűjtéseket eszközöljenek, amelyek azután az oradeai Casa Nationala székházában — ahol a kulturregyesület hivatalos székhelye is van — muzeálisan elrendeztessenek. Nemrégiben tartotta meg a kulturregyesület közgyűlését és újból a régi vezetőséget választották meg. Főelnök ismét Dobos Constantin táblaelnök lett, a régészeti osztály elnöke Ardos Frigyes tanár, a néprajzi osztály elnöke Pataki Lívius tanár, a numizmatikai osztály elnöke Luchin Octavian mérnök, a természettudományi osztály elnöke Fritea Agoston tanár, a filatelika osztály elnöke Sallerbec Antal mérnök, vezértitkár Ganea Adrian, a Casa Nationala titkára, pénztáros Narian Gheorghe táborilelkész, cenzorok pedig Suciu Mihály és Vaslăscu Leon őrnagy. Amint kedvezőre fordul az időjárás, a társaság tudományos irányú kutatásokat és gyűjtéseket fog rendezni.

Temetések. özv. Máthé Lajosné szül. Darvassy Ottilia 78 éves korában meghalt. Temetése kedden 3 órakor lesz a Hallerkápolnából. — Özv. Seress Jánosné, szül. Szilágyi Mária 57 éves korában meghalt. Temetése kedden 4 órakor lesz az 57. utca 57. számú háztól. — Kolláth József 45 éves faesztergályos meghalt. Temetése hétfőn 3 órakor volt a 68. utca 12. sz. háztól. Rotár Petre 62 éves korában meghalt. Temetése az I. utcából tegnap volt. Erdélyi „Concordia”.

Nagytakarításhoz festékek ecsetek, padlólakkok, parkepaszta, meszelő, zománc és olajfesték legjobb minőségben, legolcsóbban **Stern S. Endre** cégnél. Oradea, Str. Nicolae Iorga No. 10. Címre különösen kérem figyelni. Tel. 3-78.

Gyujtogatás vádja miatt letartóztattak egy 78 éves gazdát. Săcueni. Saját tud. A folyó év elején hírt adtunk arról, hogy Szilveszter éjjelen Crisan Sándor itteni lakos telkén kigyúlt és elhamvadt egy nagy szénakazal 30.000 lei értékben. Mint különös nevezetességet megírtuk azt is, hogy Crisanéknál az évek folyamán tizenegy esetben volt tűz s a körülmények arra vallottak, hogy a gyakori tüzesetek gyujtogatásból keletkeztek, de a tettes személyét sohasem lehetett ki-puhatolni. A sokszorosan károsult családnak minden alkalommal egy szomszéd gazdaemberre volt gyanúja, aki vagy bűnös szándékból vagy beteges hajlamból követte volna el a bűncselekményeket. A csendőrség a legutóbbi tüzesetből kifolyólag is megtartotta a nyomozást, amelynek alapján tegnap kiszállt a községbe Poenariu Bordea oradeai vizsgálóbíró és Jeremia ügyész és a károsult család ügyvédje dr. Chis Jenő. Letartóztatták Pozsony Ferenc 78 éves jómódú gazdaembert, azt a szomszédot, akire a Crisan család gyanakodott. Mivel az öreg Pozsony nem volt haragban a károsultakkal, feltehető, hogy nem bűnös szándékból, hanem beteges, gyujtogatási hajlamból kifolyólag követte el tettét, amire a további bűnvádi eljárás fog fényt deríteni.

Új tornatanfolyam a premonarti tornateremben. Az oradeai premonarti főgimnázium tornatermében működő Kolping tornaszakosztály vezetősége április 1-től kezdve új tornatanfolyamot nyit. A szakosztály művezetője Dienes Sándor. Tananyag: svéd, dán, ritmikus és szertorna. Külön órákat tartanak férfiaknak, nőknek és gyermekeknek. Beiratkozni minden este nyolc órakor lehet a tornateremben. Havi tandíj csak 30 lei. Testi erejének és egészségének megszerzése céljából mindenkinek szüksége van a tornára. Egészsége ellen vét, ha nem lép be a Kolping tornaszakosztályba!

Egy oradeai kályhás nagyszerű találmánya

Olivenszázalékos fűtőanyag megtakarítás a fűtésnél

Nagyon régen próbálkoztak és sokféle szabádalom is van már arra a célra, hogy a közönséges kályhákat mivel lehet gazdaságosabbá tenni, kevés tüzelő anyaggal nagyobb meleget elérni. Többé-kevésbé minden találmánynak meg van a maga haszna, de legtöbbször az akadályozza meg elterjedését, hogy többé kerül a leves, mint a hús, vagyis nagyon drága a berendezkedés, vagy olyan kevés megtakarítást jelentében, hogy nem érdemes a berendezkedés költségeit előlegezni, nagyon későre amirtizálja magát. Most azonban egy oradeai kályhaszester Bessenyei István nagyon egyszerű kis felszereléssel járó találmányával közönséges cserépkályháinkat olivenszázalékos fűtőanyag megtakarítására tudja átalakítani. Illetve itt átalakításról nincs is tulajdonképpen szó. A találmány — mint a legtöbb értékes találmány — éppen egyszerűségével éri el az eredményt. Csupán két csempét vesz ki a mester a kályhából, egyet elől felül, egyet pedig alól hátul és a kályha belső berendezésén tesz némi általa felfedezett átalakítást — s ezzel már meg is teremtette azt a levegő cirkulációt ami a kályha fűtési teljesítményét száz százalékra fokozza fel. Először, a régi jó öreg Meidinger alkalmazta a levegő felmelegítését, de a kályhán kívül s ezzel már elérte, hogy nagyterméket tudott egy kályhával felhívni idő alatt s némi tüzelőanyag megtakarításával elérni.

A Bessenyei elmélete még alaposabb. Mert ő a hideg levegőt nemcsak a fűtőtest, a kályha külsejével melegíti fel, hanem a kályha egész testét is a levegő felmelegítésére használja ki. Vagyis állandóan a kályha belsejében is melegedik levegő (természetesen sokkal gyorsabban, mint a külső felületen) s az nagy erővel odul ki szüntelenül a kivett csempén át. Egy kis ventilátort alkalmazott a levegő kijáratához, amelyet a kitóduló levegő gyorsforgásban tart s ezzel is mutatja azt, hogy milyen gyorsan s milyen nagymennyiségű levegő forrósodik át s ömlik a szobába.

Tudott dolog, hogy a meleg levegő folyton felemelkedik s a hideg marad alól. Tehát a hideg levegő a Bessenyei kályhájának alsó nyílásán ömlik be, hogy pillanatok múlva átmelegedve, terjedjen el a szobában.

Amint említettük tehát, Bessenyei a kályhákat rövid, pár órai munkával úgy alakítja át, hogy nemcsak a külseje, hanem a belseje is a szoba felmelegítésére szolgáljon. És ezzel, amint azt már mindenütt beigazolta, ahol felállította, pontosan fele annyi fát éget el. A tüzelő anyagban olivenszázalékos megtakarítást jelent.

És minthogy itt jóformán az elmélet ötletes megoldása a találmány alapja: a kis készülék, amit felszerel, a munkabérrel együtt csak néhány száz leibe kerül, a kályha nagysága szerint.

Bessenyei István találmányát már világszerte szabadalmaztatta, a helyi munkaügyi inspektorátuson bemutatta és bárkinek levelezőlap hívasra is rendelkezésére áll. Lakása: Oradea, Piața Loșia.

A színházi iroda közleménye:

— Szabadkai József színtársulatának második játékciklusa, Vaszary János nagysikerű vígjátéka, a Hazasság, a megnyitó előadás szenzációja. A budapesti színházi világ nagy eseménye: Vaszary János Hazasság című vígjátéka, amely a hetvenötödik előadáson is tul biztosan fut a százas széria felé. A közönség és sajtósiker már rég volt olyan osztatlan, mint ennél a franciásan szellemes darabnál. Ezt a darabot választotta Szabadkai József színtársulata a második játékciklus megnyitó eseményének. A darabot meg kell nézni minden férjnek és minden feleségnek, mert a bridselő és romizó asszonyok szatirája ez a darab és csendes igavonó férj, aki tőr és dolgozik. Nagy Endre a magyar főváros még ma is legszellemebb csevegője azt írta a darabról: Elvitte a feleségét és három hétig egy szava sem volt otthon a hölgynek... A Hazasság c. vígjáték főszerepeit a társulat kiváló prózai együttese hozza színre kedden és csütörtökön este 9 órakor, mindenkor rendez helyárrakkal.

— Délutáni előadások. Szerdán délután a mult ciklus legnagyobb sikerű operett ujdonsága a Nászút Bécsbe (Budapest—Wien) kerül színre, míg csütörtökön délután a Katz bácsi c. énekes, zenés zsidótárgy bohózat lesz a színház műsorán, mindkét előadás olcsó helyárrakkal.

— Gül baba. Pénteken este a régi világ egyik legszebb operettjét, a Gül babát eleveníti fel a színház operett együttese teljesen új beállításban és újszerű rendezésben Trillap Honkával a főszerepben. A Gül baba rendez helyárrakkal kerül színre.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piața Unirii 13.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza. Csakis választelevényes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt északnyugati-északi légáramlás, néhány helyen — de inkább csak az ország északi felén — futó eső. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

ZÜRICH I ZÁRLAT. Párizs 20.21, London 15.14, Newyork 304 ötnyelv. Brüsszel 51.67 fél, Milánó 24.25, Madrid 41.87 fél, Amsterdam 208.30, Berlin 123.20, Bécs 56.70, Prága 12.69, Varsó 57.72 fél, Belgrád 700.

Székely festő festi a király arcképet. Târgu-Mures.Saját tud. Marosi Timár János, tg-muresi ismert festőművész megbízást kapott, hogy a budapesti román követség számára készítse el II. Károly király olajportréját. Timár János Bucarestbe utazott s jelentkezett a királyi palotában.

Nagybritannia új vatikáni követe. Rómából jelentik: Francis d'Arcy Godolphin Osborne, a brit birodalom új vatikáni követe a napokban nyújtotta át megbízó levelét a Szentatyának. Az új angol követ ebből az alkalomból beszédet intézett a Szentatyához, amelyben különösen azt hangsúlyozta ki, hogy az új angol király, éppen úgy, mint atyja V. György, mely mélyes tisztelettel viseltetik a XI. Pius szemeleje iránt. Válaszában a Szentatya különösen azt a nagy jóakaratot hangoztatta, amelyet a megholdogult nagy angol uralkodó részéről mindig tapasztalt s amely miatt az angol katolikusok is emléket örök időkre a szívükbe zárták.

Dr Pál Gáborné temetése. Budapestről jelentik: A Farkas-réti temetőben vasárnap délben helyezték örök nyugalomra dr Pál Gábornak, a Magyar Párt ciucmegyei képviselőjének tragikus körülmények között elhunyt, fiatal feleségét. Az elhunyt régi, budapesti patricius család sarja és házassága révén származott el Erdélybe, ahol rövid idő alatt a székely társadalmi és művészeti élet közepontja lett. Temetésére Erdélyből sokan jöttek fel, hogy utolsó útjára elkísérjék az önként vállalt hivatalának áldozatául esett uriaszszonyt. Pál Gáborné holttestét Sebes Ferenc kegyesrendi főnök, felsőházi tag szentelte be, majd dr Willer József búcsúztatta a halottat az erdélyi magyarság nevében.

A szegedi árvíz évfordulója. Szegedről jelentik: Most 57 éve, 1879 március 12-én volt a szegedi árvíz. Ejjel egy órákor, amikor a Tisza áttörte a gátat és vize behömpölygött a városba, egy óráig zúgtak a harangok. A felekezetek templomaiban csütörtökön hálaadó istentiszteletet tartottak, a városi hivatalokban pedig munkaszünet volt.

Adomány. Soós Károly, Ulmeni Koller Gyula beteg zenészeknek 140 leit és a streiusangheorgiul templom javára 100 leit adományozott. Az adományokat illetékes helyre eljuttattuk.

A FÓTISZTELENDŐ PAPSÁG, EGYESÜLTEK ÉS INTÉZETEK FIGYELMÉBE!

Ha Clujon megfordul, ne mulassza el a

Bonaventura
kegytárgyüzletet

Str. G. Neculescu 3. (Barátok temploma mellett)

felkeresni, ahol az Erdélyi Lapok ban hirdetett könyvek (Szent István Társulat, Korda, Mária Kongregáció stb kiadványok) megtekinthetők és beszerezhetők

Ugyanott bármilyen egyházi ruhák, lobogók készítését és javítását is eszközlik.

Mégis Pozsony lesz a nagyszombati püspökség székhelye. Pozsonyból jelentik: A csehszlovák modus vivendi értelmében felállított új nagyszombati egyházmegye püspöki székhelye minden valószínűség szerint Pozsony lesz. Az erre vonatkozó előterjesztés elment már Rómába s rövidesen várható az előterjesztés jóváhagyása. Ebben az esetben a pozsonyi nagypréposti palotát fogják püspöki palotává átalakítani. Ugyancsak Pozsonyban lesz az új teológiai fakultás is, amelyet szintén a modus vivendi hívott életre. A hittudományi fakultás céljaira a kormány az eddigi jogi fakultás helyiségeit bocsátotta rendelkezésre.

A hógörgeteg két kilométerre sodort egy kiránduló társaságot a Bucueen. Bucuresti. Saját tud. A Bucueen borzalmas turistaszerecsénlenség történet. A bucuresti CFR sportegylet egy kiránduló csoportja vasárnap reggel öt órákor elindult, hogy az Omul csúcsot megmássza. Nyolcórán hegymászás után, mikor már csak 100 méterre voltak az Omulon épült menedékháztól, *hógörgeteg zuhant rájuk, amely mintegy két kilométernyi távolságra magával ragadta őket* s kb. 600 méterrel alacsonyabb ponton állott meg. Az egész kirándulótársaságból csak Vintila Costache tisztviselő maradt többé-kevésbé sértetlen, aki lejutott a busteni csendőrszere és ott jelentést tett a történetéről. Csendőrszere indult a szerecsénlenség színhelyére s ott *holtan találtak meg Petre Catianu és Nicolae Comanescu mérnök, Virgil Georgescu és Gh. Botez kirándulókat, míg más három kiránduló gerinc- és lábtörésekkel, súlyos fejsébekkel és zúzódásokkal, eszméletlenül hevert a görgeteg alatt.* A sebesülteket a busteni kórházba szállították.

Pacelli bíboros államtitkár 60 éves. Vatikánvárosból jelentik: Pacelli bíboros államtitkár a napokban lépett életének 60-ik évébe. A hatvanéves államtitkár a világ legszélesebb látókörű egyéniségei közé tartozik, akinek ezerszer kivéte-

les tulajdonságai: páratlan műveltsége, imponáló éleztentése, bámulatos diplomáciai tapintata nagyban hozzájárultak ahhoz a nagy tekintély emelkedéshez, amelyet a Szentszék különösen a világháború befejezése óta elkönnyvelhet. Pacelli méltó láncszem a fényes sorozatban, amelyet az utolsó 150 esztendő pápai államtitkár-gallériája: a Consalvik, Lambruchinik, Rampollák, Gasparrik képviselnek.

Kiütéses tifusz a vacaresti feygházban. Bucuresti. Saját tud. A vacaresti feygházban kiütéses tifusz ütött ki, amely egyre terjed. A hatóságok teljesen elkülönítették a feygházat. 1300 rab és 200 feygyőr a legszigorubb vesztézzár alatt van.

Postarablás gyanújával őrizetbe vették a baia-marei posta pénztárosát. Saját tud. Amint jelentették, a baia-marei postánál néhány hónappal ezelőtt rejtélyes körülmények között elrabolták 220 ezer leit. A pénzt a baia-priei postahivatalból hozta le Zimán Lászlóné, aki mint takarítóné van a postán alkalmazva s mivel a hivatalban nincsen elegendő tisztviselő, őt küldözgették ki pénzek után. Zimánné özv. Imricsák Gyulánának adta át az összeget, ak' azt vasládában helyezte el. Másnap reggel, ahogyan belépett az irodába észrevette, hogy a vasláda nincsen azon a helyen, ahol ő hagyta. Rögtön hívatta a postfőnököt és a ládát felnyitották, de a 220 ezer lei nem volt benne. A rendőrség megkezdte a nyomozást, amelynek során azt a vasládát, amelyben a pénz volt, a hivatal pincéjében találták meg feltörve és kirabolva. Akkor őrizetbe vették Zimán Lászlónét és a postást, aki akkor őjjel volt szolgálatban, később letartóztatták Nistor Ioan pénztárnokot is, akiket a satumarei ügyészségre szállították, de innen a vizsgálóbíró szabadon engedte őket, mivel nem volt ellenük elegendő bizonyíték. Most váratlan fordulat állott be az ügyben. Dr Haias Ioan vizsgálóbíró Baia-Mare-ra érkezett, ahol több helyen házkutatást tartottak, majd őrizetbe vette Bors István és Stetz István mechanikusokat. Kihallgatásuk során azt vallották, hogy a rablást Nistor Ioan követte el s őket is rá akarta venni a rablásra, mert mint mondta, nagy hiányai vannak s nincs hogy miből pótolja. Nistor tagadja a vádat.

Figyelem!

Soha nem hallott olesó áron szerzhetők be a neves rádiószónok

Táth Tihaméc

összes legkiválóbb művei.

Mélyen leszállított árak! Ritka alkalom!

Prédikációs könyvek:

Krisztus király	340 h. csak 240 lei
Tizparancsolat I.	340 " " 240 "
Tizparancsolat II.	340 " " 240 "
Hiszek egy Istenben	340 " " 240 "
Hiszek Jézus Krisztusban	340 " " 240 "
Hiszek az egyházban	340 " " 240 "
A szenvedő és győzedelmes Krisztus	340 " " 240 "

Vidéki megrendeléseknél plus 15 lei portó

Részletfizetési kedvezmény.

Megrendelhető:

Erdélyi Lapok könyvosztályánál

Elrendelték a zárlatot a Mercator-cég főnökeinek vagyonára. Cluj. Saját tud. Megirtuk, hogy a cluj-i „Mercator” cég főnökei, Rusu Ilie és Bodor Pál ellen kétszáz feljelentés érkezett. Az ügyészség család és közokirat-hamisítás címén mindkettőt letartóztatta. Hétfőre újabb huszonegy feljelentés érkezett ellenük. Hétfő reggelre elrendelték a büngyi zárlatot is a cég minden ingó és ingatlan vagyonára. A feljelentések száma minden valószínűség szerint növekedni fog még. Eddig meghaladta már a másfél milliót a két sikkasztó által eltulajdonított összeg.

Hátralevő büntetésének elengedését kérte gr. Tisza István egyik gyilkosa. Budapestről jelentik: Sztanykovszky Tibor, akit gróf Tisza István meggyilkolásával kapcsolatban 17 és fél évi feygházbüntetésre ítéltek, most töltötte ki büntetésének 16-ik évét. Sztanykovszky édesanyja kegyelmi kérvényt nyújtott be, hogy fia hátralevő másfél évi büntetését engedjék el.

A prágai asztali tenniszverseny döntő mérkőzése. Prágából jelentik: A hölgyek részére kiirt Corbillon-serleg döntő mérkőzése a következő eredményeket hozták: Csehszlovákia—Németország 3—2, Ausztria—Anglia 3:0, USA—Belgium 3:0, Hollandia—Litvánia 3:1. A férfiak részére kiirt Swithling-serlegért a két csoport győzte, Románia és Ausztria mérkőzött. A mérkőzést hétfőn hajnalban fél 4 órákor 2:2 arányú állással félbeszakították. A félbenmaradt mérkőzést az egyéni versenyek befejezése után, szerdán, vagy csütörtökön folytatják.

*** Gyomor- és bélzavaroknál, hasüregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfuódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél egy két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Az orvosok ajánlják.**

Szónoklat közben szívszélhűdés érte Oradea ortodox főrabiját. Oradeán vasárnap déliaótt 11 órákor az Agude zsidó szervezet frankfurti kiküldötte dr Ehrmann Salamon akart előadást tartani. A Kereskedelmi Csarnokban, amelynek nagytermét megtöltötte az ortodox zsidóság. Az elnök üdvözlöte után Fuchs Benjámin főrabbi akarta üdvözölni a kiküldötteit, mint régi jó barátját, de az első mondat után a szívéhez kapott, elsápadt s élettelenül hanyatlott le. Szívszélhűdésben pillanatok alatt meghalt. A mentők is megérkeztek rövidesen, de dolguk már nem akadt. A letakart holttestet hordágyra téve, nyolc ember vállára vette s úgy vitte a főrabbinak közelben levő lakásáig, ezekre menő jayveszekelő tömeg kíséretében. Amikor a főrabbi feleségének megmondták, hogy férje halott, ájultan esett össze. A főrabbi 59 éves volt. Vágszeredán született tekintélyes főrabbi családból, apja Oradeán volt főrabbi, de ő már egyetlen fii gyermekét nem rabbinak, hanem kereskedőnek nevelte s így a rabbi dinasztia vele kihalt. Hétfőn délután 2 órákor temették s a temetésre megérkezett a debreceni, szabadkai, pozsonyi, jánosvári és budapesti főrabbi is. A főrabbit általános tisztelet övezte valláskülönbség nélkül. Nagyon művelt modern ember volt, aki igyekezett hitközségében is a modern szellemet megteremteni.

*** Székelyi zavarok,** vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullét esetén a rendkívül enyhén ható természetes „**Ferenc József**” keserűvíz a gyomor és a bélszótorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja a tartós megkönnyebbülést szerez. Gyomor- és bélspecialisták a **Ferenc József** vizet, úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. Az orvosok ajánlják.

Az osztrák kancellár és külügyminiszter hazautazott Budapestről. Bécsből jelentik: *Schuschnigg* kancellár és *Berger-Waldeneq* báró külügyminiszter, valamint kíséretük a menetrend szerinti gyorsvonattal vasárnap reggel Bécsbe érkeztek. Az osztrák-magyar határról a kancellár táviratban köszönte meg *Gömbös* miniszterelnöknek azt a szíves fogadtatást, amelyben Budapesten részük volt. A reggeli lapok részletesen foglalkoznak a kancellár budapesti tárgyalásairól beszámoló hivatalos jelentéssel s kiemelik, hogy a tanácskozások a baráti meghittség légkörében folytak és kifejezésre juttatták a két ország államférfiai között fennálló teljes összhangot.

Masaryk volt köztársasági elnök utban az egyház felé. Pragából jelentik: A „*Hanacke Listy*” és a „*Cech*” c. lapokban érdekes közlemények jelentek meg Masaryk volt köztársasági elnökkel kapcsolatban. E jelentések szerint Masaryk elnök teljesen visszavonult mindenféle politikai tevékenységtől és közszerepléstől s világnézeti szempontból gyökeres átalakuláson megy át. Masaryk elnök tudvalevően exponált szabadkőműves volt, aki egészen rátkális életet vallott az egyház és állam egymáshoz való viszonyáról. Ma, a fenti lapok értesülései szerint, keresi az utat vissza az egyházhoz: olvasmányai ugyszólván kizárólag vallásos könyvek s különösen Szent Vencel legendáit olvassa nagy előszeretettel. Egyébként érdekes tudni, hogy a volt elnök feleségének egyik testvére francia zárdában apáca, mint ahogy Benes jelenlegi elnöknek is egyik édestestvére apácánőknő egy csehországi zárdában.

Az osztályorszájatek nyertesei. A 10-ik állami sorsjáték első osztályának főbb húzási eredményei: 1.000.000 lei 35505, 500.000 26995, 200.000 31202, 100.000 60804, 100.000 18247, 50.000 6201, 50498, 50522, 44992. Végződések: 32, 46, 49. Anexa: 1.000.000 197022, 250.000 253346, 100.000 219228, 100.000 139992, 50.000 193742, 174026, 252537. Végződések: 328, 662, 078, 685, 017, 473, 622, 942, 550, 569.

Két ismeretlen öngyilkos. Pozsonybol jelentik: Vasárnap kis gyerekek játszadoztak Somorja község közelében a réten. Az egyik kisleány hirtelen felsikoltott és rémülten, kővémeredve bámult az egyik bokorra. A bokorban egy elegánsan öltözött fiatal nő holtteste feküdt, szívére nagy szurt seb tárogott, közelében pedig elhajított tőr hevert. Az áldozat kizárólagos irás volt, semmiféle igazoló irás nem volt benne. A gyermekek kétségbeesetten rohantak segítségért. Nemsokára meg is jelentek a csendőrök, de esíteni már nem lehetett: a nő néhány óra óta halott volt. A csendőrök vizsgálni kezdték a teret és még egy borzalmas felfedezést tettek: néhány lépéssel a nő holttestétől egy férfiholttest is feküdt. A férfi homlokát revolvergolyó furta át, a fegyvert a halott görcsösen szorongatta a markában. Az ismeretlen halott elegáns fekete ruhát viselt. Semmiféle irást nem találtak zsebében, de a holttest mellett egy kis rózsából összerakott, még mindig füstölő maglyat találtak, a maglya mellett papirfoszlányokat. Az ismeretlen férfi öngyilkossága előtt — úgy látszik — elgondolta a maga és a nő irásait, hogy ne tudják megállapítani kűrtét.

Anglia királynéja?

Eugenia görög hercegnőről, a kenti herceg feleségének unokatestvérééről diplomáciai körökben azt beszélik, hogy ő lesz Eduárd király felesége és így Anglia királynéja.

Hatmillió leies kölcsönt vesz fel Satu-Mare. Saját tud. A megyepalota építési költségeire a megye hatmillió leies kölcsönt kért, amivel most foglalkozott a minisztertanács és a kölcsönt megszavazta. Ilyenformán az építkezés továbbfolytatását megkezdhetik s az új vármegyepalota, amely az ország legszebb ilyen épülete lesz, júniusra elkészül. A felszentelési ünnepségekre a király is lejön.

Egy közlekvő súlyos balesete. Targu-Mures. Saját tud. Dr. *Stoina A.* közlekvő, a városi időközi bizottság alelnöke szombaton a városháza előcsarnokában megbolított a gumilábtörlőben és arccal a márványlépcsőre esett. Állát, száját összezúzta, egy foga kiesett és felső ajka is átrepedt. Kórházban részesítették első segélyben s aztán lakására szállították.

Mostoha anyja felbujtására százezer lei értékű igazgyöngyöt lopott. Satu Mare. Saját tud. Pop Joan bérkocsis, a batamarei rendőrségen jelentette, hogy két fiatal kocsinát: Pop Alexandrunél és Pop Gheorghénél cseh koronát látott. A rendőrség vállaltára fogta a két fiút, akik bevallották, hogy betöréssel szereztek a pénzt. Pop Gheorghe mostohaanyja: Antiu Maria felbujtására felfeszítette Jakabovits Emilia cseh illetőségű vegyész-mérnök lakásának ajtaját, ahonnan egy bördönt vitt el, amiben százezer lei értékű igazgyöngy is volt és sok idegen valuta. A törvénytörő Antiu Mariát két és fél hónapi fogsággal sújtotta, míg Pop Gheorghe 15 napot kapott. Pop Alexandrut felmentette a bíróság.

Az olasz-magyar tárgyalások. Budapestről jelentik: A *Reggel* jelentése szerint *Colonna* olasz követ vasárnap délelőtti megjelent a miniszterelnökségen és közel egy óra hosszal tanácskozott *Gömbös* miniszterelnökkel. Távozása után terjedt el a hír, hogy a jövő hétre kifűzőtt olasz-magyar-osztrák római tárgyalások időpontját két nappal elhalasztották. Eredetileg úgy tervezték, hogy *Gömbös* miniszterelnök és *Kánya* külügyminiszter már kedden elutaznak Rómába. Mivel azonban a római tárgyalások hivatalos programját két nappal később: pénteken, szombaton és vasárnap bonvolították le, *Gömbös* és *Kánya* kedd helyett csütörtökön indul utnak. A hírt még nem erősítették meg.

Egyéves őszibarack

oltványaim jegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldöm

Székely virágüzlet

Oradea, B-dul, Reg. Ferdinand 26.

Az eltévedt golyó. Satu-Mare. Saját tud. Pénteken délelőtt Mihálka István gazdálkodó szőlőt kötözte, amikor a lőtérrel eltévedt fegyvergolyó találta. Súlyos sebével a közkórházba szállították. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségért a katonaságot nem terheli a felelősség, hanem a város vezetőségének kell gondoskodni új lőtérrel, mert a város kiterjedése miatt erre nagy szükség van.

Paulay Ede születésének százéves fordulóját ünnepelték a Nemzeti Színházban. Budapestről jelentik: Március 15-én, vasárnap volt századik évfordulója Paulay Ede születésének. A legnagyobb magyar színigazgató 1836. március 15-én született Tokajban. Az édesapja kincstári főtisztviselő volt. Kassán és Budapesten iskolázott s a színipályára szinte gyerektől, 1851-ben lépett Kassán, Hidassy Elek társulatánál. Aztán Debrecenben, Győrben, Szegeden és Clujon működött. 1863 augusztusában Clujról szerződtek a budapesti Nemzeti Színházhoz. Nagyszerű színész volt, az ország közönsége rajongott érte. 1877-ben, amikor Szigligeti Ede a Nemzeti Színház igazgatója lett, Paulay Ede főrendezője lett az ország első színházának. 1878-ban, Szigligeti halála után igazgatója, 1884-ben főigazgatója lett a Nemzetinek és az is maradt 1894 március 12-én bekövetkezett haláláig. A klasszikus irodalmat, a nyugateurópai színpadi stílust Paulay honosította meg a Nemzetiben és Madách: *Ember tragédiáját* is ő hozta először színre. A vasárnapi ünnepségen megjelent az elhunyt özvegye, valamint Budapestre érkezett leánya Cerutti párizsi olasz nagykövet felesége, Paulay Erzs. a pesti Nemzeti Színház örökös tagja, akiket a közönség nagy lelkesedéssel ünnepelt. Az ünnepségen a Nemzeti Színház régi és új tagjai és az egész magyar kultúrvilág megjelent. Németh Antal színigazgató történelmet idéző előadása után Márkus Emilia olvasta fel emlékeit. Delet hangzott, amikor az ünnepség résztvevői elindultak a Kerepesi-temető felé, ahol némán körülállják Paulay Ede felte márvány obeliszkjét, amelyre a Nemzeti Színház koszorúját Márkus Emilia tette le.

AZ
Erdélyi Lapok
4-ik nagy
társasutazása
Rómába
Utírány: Oradea-Budapest-Trieszt-Velence-Firenze-Roma-Firenze-Velence-Trieszt-Budapest-Oradea
Részvételi díj **5250 lei** személynként
Pontos indulás május 5-én Oradeáról

Az utazás időtartama 9 nap. Római tartózkodás 4 nap, velencei tartózkodás fél nap, Firenzei tartózkodás 1 nap.

Mi foglaltatik a fenti összegben? 1. Oradeától-Romáig és vissza gyorsvonat III. o. vasuti költség. 2. Rómában 4 napi teljes ellátás a Città del Vaticano területen fekvő Santa Marta szeretetházban. Napi háromszori, minden igényt kielégítő étkezés. Elszállásolás: 3. 4 es több ágyas szobákban. 3. 1 napi firenzei tartózkodás, teljes ellátással, a legjobb penziókban. 4. Rómában az utasok és csomagjaiknak az állomástól a szállásig és vissza a szállástól az állomásig való beszállítása. 5. Szakszerű vezetés Róma összes látványaihoz. 6. Összes átmeneti vízumok. 7. Memetközben vacsora Budapesten. Ezenkívül a rendezőség mindent elkövet, hogy megszerezze az ingyenes belépést a vatikáni és a firenzei muzeumokba. Akik Rómában szállodalai elszállásolást igényelnek, azok 750 lejtel többet fizetnek. A II. o. utazók vasuti többletköltsége 1850 lei.

Külön kirándulás: Nápolyba és Pompeibe. Ennek többletköltsége 1250 lei. Más kirándulás tehető Ostiába, Tivolibá vagy Castel Gandolfoba. Ezen külön kirándulások külön költsége kb. 20-30 lirába fog kerülni, amely összeg Rómában a kirándulás előtt lesz fizetendő. Jelentkezéskor a részvételi díj egyharmad része, vagyis 1750 lei előre fizetendő. A részvételi díj befizetésének utolsó határideje:

1936 április 15

Az utazáshoz egyéni utlevél szükséges, mely április 25-ig beküldendő utazási osztályunkhoz. Jelentkezőket csak korlátozott számban veszünk fel, ezért csatlakozási szándékát idejében jelentse be mindenkik. Részletes felvilágosítással szolgál utazási osztályunk.

A spanyolországi barbárságok. Madridból jelentik: Lagronoban a kommunisták felgyújtottak egy mozgóképszínházat, a monarchista párt irodáját, s a katolikus népmozgalmat helyiségeit. Felgyújtottak több zárdát és templomot is. Egy rendőrhadnagyot meggyilkoltak. A sebesültek száma ismeretlen.

Megjelent a Magyar Népegészségügyi Szemle márciusi száma, amely dr. Schmidt Béla kitűnő szerkesztésében most is olyan érdekes cikkeket közöl, amiket mindenkinek ismerni, elolvasni kell. A tartalom a következő: Dr. Pándy Kálmán: A szesz italokról. Mit és hogyan együnk? Dr. Dziobek László: Az iskola szereje a gyermekkorú fertőző betegségeknél. Dr. Bogdan Károly: Férfiak öregkori megbetegedései. III. Erelneszésedés. Vasárnapi iskola: dr. Koleszár László: Első segélynyújtás II. A dohányban lévő nikotin. A torna és visszerképződés. Arculcsapás. Intő szó. Könyvszemle. Előfizetési ára: egy évre 120 lei. Egyes szám ára 15 lei. Kiadóhivatal: Targu-Mures, Str. Sft. Gheorghe 20.

A kiadóhivatal üzenetei
Erdődi József plébános, Jara. Szobanforgó ügyben 100 leit kérünk címünkre beküldeni.
R. Gy. Cuglr. Levele nem kallódott el, azonban, sajnos, nem használhattuk.

Megle

CA
Mintegy hár...
desi Károly pály...
két favorit csap...
állítás a köv...
Bartha, Sarkady...
— Szika, Spieln...
AMEFA: Szado...
Szurdi, Szabó, S...
kovits, Perneki...
hogy evőzni fos...
dovszky minden...
félidő sem hoz...
használatlan go...
Iliescu jól bírás...

Harminc
3:2 (1:

A Hungári...
lós kormányzó...
tében játszották...
hét különvonat...
logatott német...
ben Barcelonáb...
Lisszabonban p...
tok lefutása ut...
gyar himnusz...
zés. Csapatok ö...
rein, — Münze...
Kitzinger, — I...
Urban, Magyar...
Sebes, Turai, I...
Toldi, Titkos.

A magyar...
védelem hossz...
gyárt veszélyes...
kapu előtt. És...
jobbzsélső les...
hezen szereli...
Kardoshoz ker...
rosira állandó...
le tudja adni...
de aztán szere...
védelem gyűrt...
dát ad Csehne...
azonban párd...
megkaparintja...
el a kapu mel...
ben lesz ered...
dát Titkosnak...
szembe találja...
német fedezet...
várja, hogy a...
valakinek, de...
dába, amely a...
lő német véd...
bezüdul a kap...

A 30. per...
német balszél...
sincs a közle...
aki előretör...
lft. 1:1. Most...
kiengyeltő gó...
bünt egyaránt...
A német v...
vissza tud ver...
Sárosi lövi, a...
sét a kapubar...
Kardost szida...
nem megy a l...
nasznavelhetl...
megjelenik a...
kapitány, oda...
él Szlancsikl...

SPORT

Meglepetések a Nemzeti Bajnokságban

CAO—AMEFA 0:0.

Mintegy háromezer néző vonult ki az oradeai Károly pályára, hogy szemtanuja legyen a két favorit csapat játékának. A csapatok felállítása a következő volt: CAO: Dávid — Bartha, Sarkady — Krausz, Juhász, Feierstein — Szika, Spielmann, Bodola, Borbély, Kocsis — Szurdí, Szabó, Szaniszló — Kukula, Léb, Blaskovits, Perneki, Batrin. A játék úgy indult, hogy evőzni fognak a zöld-fehérek, de Szadovszky minden lövést elfogott. A második félidő sem hozott eseményt, mint egy csomó kihasználatlan gólhelyzetet és kornert. Tica Iliescu jól bíraskodott.

Unirea Tricolor—Universitatea 2:1 (2:0).

Rendkívül nagy balszerencsével játszott az egyetemi csapat. Nyolc kapufát és 15 kornert rugtak, de gólt csak egyet. Góllövők: Sonny Bogdán, Paunescu.

Ripensia—Crisana 4:1 (1:1).

A Crisana Barátok nélkül játszott Vereségének ez a magyarázata. Vuia bírő 2500 néző előtt vezette a mérkőzést. Góllövők: Ciolac, Pavlovics, Dobai, Chirol, Schwartz. A Crisana kapuját Jámbor védte.

Victoria—Venus 2:1 (1:1).

A mérkőzést Bucurestiben bonyolították le. Góllövők: Felecan, Eisenbeissen és Fried.

Gloria—Chinezul 3:1 (1:0).

A timisoarai csapat játszott, az aradiak lötték a Gloria góljait. Brmá ni — mfwyprmfv lötték a gólokat. Biró, Ceauranu, Mercea és Tudor lötték a Gloria góljait. Bajusz pedig a Chinezulét.

CFR—Juventus 4:1 (2:0).

Nívótlan mérkőzés. Barbu II. (2), Moldoveanu és Donciu lötték a CFR góljait. Zainescu javított.

Harmincötezer ember tomboló lelkesedése mellett 3:2 (1:1) arányban verte Magyarország csapata Németországot

A Hungária-uti sporttelepen Horthy Miklós kormányzó és harmincötezer néző jelenlétében játszották le a mérkőzést. Németországból hét különvonat 3000 szurkolója kísérte el a válogatott német legénységet, mely az utóbbi időben Barcelonában megverte a spanyolokat. Lisszabonban pedig a portugálokat. A csapatok lefutása után felcsendült a német és magyar himnusz, ezután kezdetét vette a mérkőzés. Csapatok összeállítása: Németország: Sonnrein, — Mützenberg, Munkert, — Janes, Sold, Kitzinger, — Elbern, Gellesch, Lenz, Szepan, Urban. Magyarország: Szabó, — Vágó, Biró, — Sebes, Turai, Dudás, — Cseh, Kardos, Sárosi, Toldi, Titkos.

A magyar támadás lassú, viszont a német védelem hosszan adja előre a labdát és minygyári veszélyes helyzetet keletkezik a magyar kapu előtt. És aztán telnek a percek. A német jobbszélső leszállásból megugrik, Biró csak nehezen szereli őket. Aztán Vágó lép közbe. A Kardoshoz kerülő labdák mind elvesznek. Sárosira állandóan hárman vigyáznak. Ő mégis le tudja adni a labdát Titkosnak, aki lerohan, de aztán szerelik. Pár perc múlva Sárosi a védelem gyűrűjéből háttal állva pompás labdát ad Csehnek, aki szépen löv, a német kapus azonban párdúc módjára ugrik a labdára és megkaparintja. Sárosi fejese hajszálnyira megy el a kapu mellett. Támadásainak a 15. percben lesz eredménye. Turai oldalra adja a labdát Titkosnak, aki pár lépést megy előre. Itt szembe találja magát Elbernnel, erre Titkos a német fedezet mellett befelé tart. Mindenki azt várja, hogy a magyar csatár átadja a labdát valakinek, de ehelyett hirtelen belesug a labdába, amely a széltől is támogatva, a tömörülő német védelem legnagyobb csodálkozására, bezúdul a kapuba.

A 30. percben rossz csatársorokció után a német balszélső, Urban fedezetlenül áll, senki sincs a közelében. Urbanhoz vágják a labdát, aki előretör és a kifutó Szabó mellett kiegyenlíti. 1:1. Most a német drukkerek tapsolnak. A kiegyenlítő gól felzaklatja a csapatot és a tribünt egyaránt.

A német védelem minden magyar támadást vissza tud verni. A 28. percben Cseh beadását Sárosi lövi, a kapus kiüti, aztán Kardos lövést a kapuban álló Janes hátré feljeli vissza Kardost szidalmazza a közönség, mert lassú nem megy a labdára és minden megmozdulása hasznavehetetlen. A 30. percben egyszer csak megjelenik a pálya szélén Dietz Károly futballkapitány, odainti magához Kardost, akét kicsérel Szlancsikkal. A másik percben már a bu-

daiak jeles csatára, Szlancsik játszik a magyar csapatban. Ezután vége az első félidőnek.

Második félidő elején már látni lehet, hogy a győzelem ára kemény harc lesz. Biró, a magyar csapat hátréje a labda helyett a levegőbe rug és máris ott terem a dortmundi Lenz, aki a német nézők örömmujongása közben a vezető gólt rugja. A németek vezetnek 2:1-re. Pessimista hangulat keletkezik a tribünön. Erre minden ok megvan, mert megint erős a német támadás és Gellesch kitörése után Szabó eléje fut és a német csatár kapufának lövi a labdát, ahonnan az visszapattan, pontosan Szabó ölébe. A 19. percben végre kiegyenlítene. Titkos beadása után kavarodás keletkezik a német kapu előtt, Sárosi a labdát Szlancsikkhoz fejeli, ő csellel becsapja a németeket és a labdát átengedi Csehnek, aki közelről kiegyenlít. (2:2). A 38. percben eldőli a nagy csata sorsa. Titkos beadása után a német védelem utolsó erőfeszítéssel igyekszik elhárítani a gólveszélyt. Toldi a kapus elé áll és Sárosi befejeli a labdát. (3:2.)

Kolping—Kinizsi 2:0 (2:0)

Elsősztályú bajnoki mérkőzés. A Kolping csapata, amely a tél folyamán reorganizálódott és Andor fogtechnikusban új intézőt kapott, az alábbi felállásban játszotta első bajnoki mérkőzését: Szabó, Szokolszky, Galamb, Nagy, Váradi, Rákcsy, Vékony, Urszán, Sándor, Ilku. Szála. Mindkét gól az első félidőben esett. Az első Sándor, a második Ilku lötte. Második félidőben is erősen támadott a Kolping. A játék állandóan a Kinizsi kapuja előtt folyt. Csúpn három veszélyes lefutása volt a különben jól játszó Kinizsinek, amit a védelem könnyen leszerelt. Sándor jó formában volt. Rechesanu bíró kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Pataky nyerte Magyarország ifjúsági tornász-bajnokságát. A Magyar Országos Tornász Szövetség vasárnap délután rendezte a BTC tornateremben a Budapest kerületi ifjúsági egyéni és Budapest vidéki kerületi bajnoki versenyeket. Eredmények: Budapest kerületi összetett versenyben 1. Pataky 106:2. — Budapest vidéki kerület: összetett verseny: 1. Kovács 98:8.

A magyar ping-pong csapat nem került be a döntőbe Prágában. Magyarország asztalitenisz csapata a prágai világbajnokságon kikapott Romániától és Franciaországtól. Nem is került be a döntőbe. Az A) csoportban Románia és Lengyelország után harmadik Magyarország. A B) csoportban Ausztria győzött, utána Csehország, Amerika, Anglia, Jugoszlávia és Németország következik.

Belföldi sporteredmények

B. ligában

Timisoara: Ilsa—TAC 2:0 (0:0).
Lugoj: Vulturii—TMTÉ 1:0 (0:0).
Craiova: Rovine Grivita—Crai Jovan 1:0 (0:0).
Oradea: Törekvés—Tricolor 3:0 (2:0).

Kerületi bajnokság:

Salonta: NSC—Tilteagd 16:0 (7:0). Kerületi bajnoki mérkőzés.
Timisoara: Electrica—Polytechnic 1:0 (0:0).
— Progresul—Rapid 2:1 (1:0). — CFR—Fratelia 4:1 (2:1).

Jimboia: Banatul—Hertha 2:1 (1:0).

Arad: Olimpia—Egyetértés 4:1 (1:0). — USA—Transylvania 3:1 (1:0). — Juventus—ATE 2:1 (1:0). — AAC—Hakoah 3:1 (1:1). — Tricolor—Unirea 5:2 (2:0).

Oradea: Makkabea—Vestul 0:0.

Cluj: Haggibor—Reuniunia 2:1 (1:0). — KMSC—Avra mJancu 3:1 (3:1). — USC—Napocsa 0:0.

Barátságos mérkőzés:

Resita: RMTE—Jahn 5:1 (3:0).
Bezdán: Tura—BAC 2:1 (1:1).
Targu-Mures: Mures—KAC 3:2 (2:2).
Bistrita: Keramika—Gloria 3:1 (2:0).

Külföldi sporteredmények

Miskolc: Szeged—Allila 2:1 (2:0).
Budapest: Budafok—Vidék 3:2 (2:0). 12.000 néző. Góllövők: Kiss, Kállai, Keszel.

Jugoszlávia

Bajnoki mérkőzés:

Szabadka: SAND—Bácska 4:1 (2:0). — ZSAR—SZMTC 3:1 (2:0). — Sport—Konkordia 4:3 (3:0).
Ujvidék: Makabea—Radnicski 3:3 (3:1).
Sabac: NAK (Ujvidék)—Maesva 0:0.
Mitrovica: Gradjanski—Vojvodina (Ujvidék) 2:1 (1:1).

Zombor: ZAK—VSC 3:2 (0:2).

Óbecse: Gradjanski—OSC 2:0 (0:0).

Ujverbász: Dulesisz—Sport 0:0.

Csanatavér: Bácskatopolyai JAK—CSAK 2:0.

Zenta: Jugoszlóven—Slavia 0:0.

Kula: Hajduk—JSK 1:1 (1:0).

Belgrád: Sloga—Jedinstvo 1:0.

Zimony: BSK tart.—Sparta 8:0 (4:0).

Zágráb: Konkordia—Gradjanski 1:1 (1:1). — HASK—Hajduk 9:0 (5:0).

Vasrad: Slavia—Sporta (Zágráb) 3:1 (1:0).

Eszék: Gradjanski—Olimpia 3:1 (2:0). — Slavia—Graficsár 6:1 (5:1).

Csehszlovákia:

Az Állami Liga mérkőzései

Moravska Slavia—Sparta 1:3. — Slavia—Teplicer FK 4:3. — Kolín—Bratislava 2:3. — Prostějov—DSV Saaz 2:0. — Kladno—Zsidenice 3:3. — SK Pilsen—Nachod 1:2.

Divíziós bajnokság:

Pozsony: Trencsényi TS—Vasas 2:1 (2:1). — SK Zilina—Liget 3:1 (2:0).
Zólyom: Füleki TC—ZTK 1:0 (1:0).
Komárom: KFC—PEK 3:1 (2:1).
Kassa: CsSK—Munkácsi SE 6:2 (3:0).
Ruttká: ESE—Vrutky 1:1 (0:0).

Olaszország:

A bajnokság 23. fordulójára Juventus—Ambrosiana 1:0, Roma—Bologna 1:0, Sampierdarena—Torino 2:0, Alessandria—Genova 1:0, Milan—Lazio 5:0, Palermo—Triestina 1:0, Brescia—Fiorentina 2:0, Napoli—Bari 2:0.
Torino, Bologna, Juventus 3—30 ponttal áll az élen.

Ausztria:

Admira—Wacker 2:1 (1:0). Wacker-pálya, 10.000 néző.

Favoritner AC—Libertas 3:2 (2:0).

WSC—Rapid 1:0 (1:0).

Vienna—WAC 4:0 (1:0).

FC Wien—Hakoah 2:1 (1:0).

Magyarország ökölvívó bajnokai

Vasárnap este Budapesten bonyolították le a magyar országos ökölvívóbajnokságokat a BSZIRT tornacsarnokában. A bajnokság végeredménye:

Légsúly: 1. Szántó FTC, 2. Szabó BSZKRT.

3. Kiss BTK.

Bantamsúly: 1. Kubinyi NSC, 2. Bondy B.

Vasutas, 3. Zsóri B. Vasutas.

Pehelysúly: 1. Szabó BTK, 2. Frigyes BSZKRT.

3. Maráczy HAC.

Könnyűsúly: 1. Harangi MÁVAG, 2. Kővári

II. BSZKRT. Harmadik helyezett nincs.

Weltersúly: 1. Oláh BTK, 2. Mándi FTC.

3. Kővári I. BSZKRT.

Középsúly: 1. Varga HAC, 2. Erdős BTK, 3.

Jeles BTK.

Félnehézsúly: 1. Szolnoki BSZKRT, 2. Németh

Szombathelyi MÁV, 3. Váradi NSC.

Nehézsúly: 1. Nagy B. Vasutas, 2. Askenázi

BTK, 3. Szabó Kecskeméti AC.

KÖZGAZDASÁG

A méhészet alapja

írta: Lakatos Tivadar (Odorheiu)

Evtizedek óta olvasom és figyelemmel kísérem, hogy az egyes méhészeti szaklapok mily szép és hasznos cikkeket közölnek a méhészet köréből, de nem igen látok irni arról a témáról, ami valóban a méhészet alapját, kiindulási pontját képezi.

Ezért e cikkemben a kezdő és haladó méhészek táborával igyekszem megismertetni, hogy mi képezi valóban a méhészet alapját s mely alapok a méhészet legfőbb tényezői.

E tényezők részbeni hiányossága miatt nem lehet okszerűen méhészkedni és eredményt elérni.

A méhészet alapját 3 fontos tényező képezi és pedig a *legelő*, az *időjárás* és a *méhész szakképzettsége*. Ez alapokon kell felépíteni a jövő méhészetét.

E három tényező közül ha csak egy is hiányzik egészben, vagy részben, megdől minden szorgalom, munka, tudomány és nincs semmi eredmény.

Ezért tehát e fontos három tényezőt vegyük külön-külön és úgy állapítsuk meg, hogy mi e három tényezőnek a fontossága, célja és rendeltetése.

Mielőtt hozzá akarunk kezdeni valahol a méhészethez, ottan először tisztába kell jöjjünk a *legelőterülettel*, hogy az milyen és milyen mennyiségben foglalja magába a mézelő virágok és fák százezeit. Hogy egy legelőterület méhészeti szempontból megfelelően tekintetbe kell venni, hogy a tavasz ébredésétől kezdve a hervadó ősz beálltáig felváltva a virágok, növények és fák százezei nyiljanak s adják az édes nektárt a virágok kelyhébe, melyből édes méz lesz. Ha ilyen van, akkor e területet méhészeti szempontból jónak mondhatjuk. Vidékenként a legelőterület más és más és nagyon változó. A legjobb legelőterületet azon helyeken találjuk, ahol a lapályokhoz az erdősterületek is közel esnek. E terület pedig a hegyek alja.

Minél nagyobb valamely község területe, annál nagyobb a legelőterület. Sajnos ma már midőn az emberiség oly gyorsan fejlődik, illetve szaporodik, az emberiség fenntartása végett több megművelhető területre van szükség s ezért több földet vonnak be a gazdaság körébe s ezáltal mind kevesebb és kevesebb lesz a legelőterület, kevesebb a mézelő virág.

Hiába örök természeti törvény az, hogyha nincs fű, fa, virág, nincs nektár, nincs méz.

Ezért tehát a méhészeknek, illetve a méheknek létérdeke, hogy a legelőterületet mesterséges módon szaporítsák.

A legelőterület szaporítása nemcsak méhészeti, hanem általános gazdasági szempontból is fontos és hasznosított.

Hogy mely növények és fák azok, amelyek jó mézelők és jó legelőterületet képeznek, nem ismertetem, mert azokat Bíró Pál méhésztársam a méhészeti szaklapban részletesen ismerteti.

En nekem ez nem célom, hanem csak három oly növényt, illetve fát ismertetek, mely úgy méhészeti, mint gazdasági szempontból nagyon fontos és nagy hivatása van.

E növény a baltacim, akácfa és fűzfa.

A baltacim gazdasági takarmánynövény. Kis igényű. Az oldalos, kevés trágyával bíró földet szereti, mert hamar megdől.

Annnyira kisigényű a baltacim, mert ahol megterem, ottan talán más növény meg sem élne.

Evelőnövény. Vetés után a második évben kezd virágozni s azután 8—10 éven át virágozik, mézet, magot és takarmányt ad. Tehát háromféle szempontból hasznos. Virágja mint a legjobb mézelők egyike, bőven ontja a nektárt. Virágja 3—4 héten át tart. Jobb mézelő és több oldalú növény nem igen van, mint a baltacim.

(Folytatása következik).

Románia

mu tévi gabonatermése

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium végleges adatai szerint a múlt év május végén megállapított vetésterületek alapulvételével Románia múlt évi gabonatermése a következő volt:

	1935	1934	1929/34	átlag
	millió tonnában			
Rozs	7.48	7.61	7.87	
Buza	4.79	4.67	4.56	
Árpa	3.39	3.21	3.16	
Zab	5.39	5.45	6.38	

Összesen: 21.05 20.94 21.97

A múlt évi gabonatermés kerek 1 millió tonnával volt nagyobb az 1934. évi termésnél.

Februárban csökkent Románia kivitele. Bucurestiből jelentik: Mig Románia kivitele január havában kerek 1.120 millió leit ért el, ez az összeg februárban 870 millió leire esett vissza. A múlt év januári kivitel értéke 969, a februári pedig 940 millió lei volt. A kivitel tehát az elmúlt hónapban jóval alatta maradt a múltévi februáriénak is, holott az utóbbi években általában némi emelkedés volt tapasztalható. A kivitel főként Németországba, Angliába, Osztrákországra és Svájcba irányult. Az ásványolajkivitel mennyiségileg nem csökkent, az árnál azonban elég tekintélyes visszaesés mutatkozott. Igen figyelemreméltó a gabonakivitel csökkenése. De gyenge volt a fakivitel is a Görögországgal szemben felmerült gazdasági nehézségek következtében. Csupán az állatkivitel tartotta meg régi színvonalát. Reméli, hogy a dunai hajózás megindulása és a kedvező terméskilátások, valamint az ásványolaj iránti meglénkült kereslet a kivitel terén kedvezően érezteti hatását.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Munkában a „Muresmegyei Földművelésügyi Szövetség”

Legutóbbi gyűléskertészi tanfolyamát március 1—8 közötti időben tartotta a Muresmegyei Földművelésügyi Szövetség, melynek öröndetes jelensége az volt, hogy azon a gazdákon kívül 15 iparos, 10 intellektuel és egy tanuló is résztvett. Ez annak a jele, hogy a legszebb gazdasági foglalkozási ág, mely akkor, amikor kellemesen szórakoztat, biztos megélhetés a jelenben, családát kizáró örökség a jövőben, teljesen beérkezett. A tanfolyamot *Tövissi Géza* bankigazgató, *Tövissi Ödön* birtokos, *Gálvay János* nyug. tanító és *Seress Albert* állomásfőnök közreműködésével rendezte a szövetség. Előadója *Anghi Balázs* volt. Legközelebb még, ugyanegy időben, szőlészeti és méhészeti tanfolyamot tart a szövetség Banden. Rövid megszakítással, május 11—24. között *Tg.-Muresen*, a központi fekvésű fötéri barátok iskolájában tartja gyűléskertészi tanfolyamát a „Muresmegyei Földművelésügyi Szövetség”, melyre jelentkezni lehet a szövetségnek. „Reggeli Ujság”-nál is és a barátoknál. Hogy a tanfolyam iparosok, kereskedők, hivatalnokok által is látogatható legyen, minden este 6 és 9 óra között tartják meg. E tanfolyam előadója is *Anghi Balázs*. A bandi tanfolyam vizsgáján *Mikó* elnökön, *dr. Sándor István*, *Ugron István* birtokosokon kívül nagy számú közönség is résztvett.

Piaci árak Simleul-Silvaniei. Saját tud. A legutóbbi hetipiacon a terményárak a következőképpen alakultak ki: búza 350—360, árpa 300—320, zab 300—310, rozs 300—310, kukorica 310—320, bab 3 lei kilogrammonként. Húsárak: marhahús I. oszt. 15, II. oszt. 10, borjú 20, juh 8, sertés 20, zsirnak való szalonna 28, háj 34, zsir 36. Kenyérárak: fehér 10, félbarna 9, barna 8, nullás liszt 10, 4-es 9, 5-ös 8.50, korpa 2.50 lei.

Készült a Szent László-nyomda Rt. környarodásán. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 1

Legmodernebb, legolcsóbb
STANDARD
vas- és rézbutorgyár
Oradea, Strada Aurel Lázár 10.
Toghazmohely.

Apcóhirdetések

Apcóhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Leckisebb apcóhirdetés ára 30 lei (A 40 ártákosoknál 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Eladó

magánház 3 szoba, konyha, előszoba, kamara, üzlethelyiséggel. Cím: Str. Varşovia 25. Colonia Munk.

Kerti butor

és tudományos könyvek eladók, Senor Aladárné, Oradea, Strada Gen. Danila Pop 7.

Egy két ajtós

jégszekrény és egy bicikli, jó állapotban eladó Oradea, Parcul Alba-Julia No. 6.

Francia

(ősz) barack esemetek kaphatók dr. Kaczián Kálmán gyümölcsösében, Oradea, Str. Ciordaş No. 46.

Méz

havasi gyopár 40 lei, akác méz 1 kg. 40. Jó Lajos fűszerüzletében, Oradea, Str. Tache Jonescu 24.

Egy

komplett babakelengye eladó. Oradea, Str. Fabricelor No. 18.

Alkalmazás

Női

szabó segédet keresek. Papp, Oradea, Regele Carol 19.

Eladó

egy kazal széna (70 mázsa), Bognár József, Oradea, Str. Delavrancea No. 16.

Böit

Negyed kilo trapista sajt 12 lei, egynegyed kg. ementháli sajt 20—24 lei, 6 drb ementháli 1 dobozban 16—18 lei. Lica liptói turó 10 deka 7 lei. Erdélyi székely turó egynegyed kg. 10 lei. Görög parmazán macaronira 10 dkg. 7 lei. Kombinált reszelt sajt 10 dkg. 8 lei. Külföldi tejcses ostsee 18—20 lei. Göröghering 8 lei. Ruszli 2 és 3 lei. 1 üveg ruszli 30 lei. Szardíniák doboza 18—24—32 lei. Zacusca 16 lei. 1 doboz zöld borsó 10 lei. Hagymás farsangi hal darabja 8 lei, óriási nagy 20 lei. Tábla étel olaj kilója 40 lei. Maslina kilója 40—50 és 56 lei. Rengeg sok böjtös árak.

ASZODINAL, Sas-palota.

Uj könyv!

P. Trefán Leonárd:

Mosolygó tájak

A kiváló hitszónok és író művészi írásainak legújabb gyűjteménye. Ára 50 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunknál.

Főszerkesztő: dr. Pa...

A Népe... új... a tan...

Hitler ja...

Londonb...

csának hétfő...

felolvasta Né...

nácsa által...

Beck lengyel...

Tanács elhatá...

a német vál...

(A titkos...

ség, hogy m...

vatalos korn...

addig a zár...

ség titkárság...

nek.)

A szakér...

elhagyták a...

ülés.

Bruce e...

hoz intézett...

laszát, majd...

ülés előtt tá...

met válaszo...

1. Néme...

vez-e, mi...

2. A lo...

ajánlatába...

vagy a k...

Beck le...

ra a Tanács...

szal haladé...

zik.

Flandin...

német válas...

volt, hogy...

a nem...

hívás a...

a...

A titko...

véget.

V...

A nyilt...

ták meg. Br...

ja a megke...

ajánlja, hog...

a'kalmat a...

ják el az ü...

Flandin...

a...

London...

sének megf...

következő u...

nányhoz:

— V...

március 1...

nácsának

metország...

tal előter...

ugyanoly...